

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Primu[m] e[st] mysteriu[m] s[an]ctificatiue repleto[n]is

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

repletō. Un postq̄ p̄ba dī flumē dei res
pletū ē aq̄s: subitū r̄it. R̄iuos ei⁹ inebriās
Q̄rta ē sic plenitudo vastit: q̄ ē plenitudo
mēsurata. Juxta illd̄ Eph. iij. Unicitq̄
dara ē gr̄a p̄m mēsurā donatōis ch̄i. De
oib; itaq; iustis dicit p̄r: q̄ repleti sūt oēs
sp̄sctō: q̄ vnusq; recipit sp̄m̄ sc̄m̄ q̄ntū
p̄m dignitatē capat ē. Un̄ cyprian⁹ i epla
ad donatū. Profluēs largit̄ sp̄s nullis fi
nib; p̄mit nec vllis coercētib; claustr; itra
certa metax; spacia refrēnat: manat iugit̄
exuberat affluēt. H̄m̄ tācū pecc̄ s̄t̄iat
z pateat q̄ntū illc̄ capact̄ fidei afferim⁹
tātū idē gr̄e inū dāt̄ haurim⁹. Hec ille.
De singulis itaq; sp̄m̄ sc̄m̄ h̄ntib; dicere
possum⁹ q̄ repleti sūt oēs sp̄sctō. Licz
p̄ba illa p̄ncipalit̄ d̄ b̄ris apl̄is scripta sūt
Juxta q̄ p̄ba z circa hui⁹ solēntat; cele/
berrime p̄tēplationē tria p̄ponim⁹ myste
ria p̄ncipaliter declaranda.

Prīmū ē mysteriū scificatiue repletōis
Sc̄dm̄ ē scificatiue distictōis.
Tertū ē dispositiue p̄sideratōis.

Primū itaq; ē mysteriū scificatiue
repletōis d̄ q̄ d̄r̄ Repleti sūt oēs sp̄
sc̄o. Ip̄e ei⁹ ē sp̄s scificatōis z sp̄s
scificator: vt iā dicit̄ i cui appiat̄ boni/
tas z in cui⁹ datōe maxime manifestat̄
bonitas diuina. Un̄ d̄r̄ Ber. in ser. Logi
tem⁹ fr̄es sup nos z in nos opa trinitat;
ab initio mūdi vsq; ad finē. Et videam⁹
q̄ sollicita fuerit illa maiestas ne nos per
deret in eternū. Et potenter q̄dē oia fece
rat z sapiēt̄ oia gubernabat: z tā potētē
q̄ sapie signa manifestissima tenebāt i ere
atōer gubernatōe machine mūdtalis. Et
bonitas q̄dē in deo erat z bonitas multa
n̄mis: s; latebat in corde p̄ris cumulāda
q̄nq; sup gen⁹ filioz adā in tpe oportuno
Dicebat inde d̄ns. Ego cogito cogitatō
nes pac̄. Hec Ber. Bonitas h̄p̄e d̄no
cumulat sup gen⁹ filioz adā q̄n sp̄sct̄us
dat. Licz aut̄ i veteri testamēto dat⁹ fuit
ser sp̄sct̄us inuisibilr nulli t̄m visibilr: ho
die at̄ visibilr apl̄is dat⁹ ē. Jō hodierna
dies ē in q̄ p̄mo māifestata ē d̄i bonitas i
datōe sp̄sct̄i i signo visibilr q̄n repleti sūt
apl̄i sp̄sct̄o z scificati atq; roborati. Cir
ca quā repletōnē q̄tuor sūt p̄siderāda.

Prīmū ē replendor dispositio.
Sc̄dm̄ ē dispositio repletio.

Tertū ē repletōis manifestatio.
Quartū ē manifestatiōis admiratio.

Primū est replendorū
dispositio. Non em̄ venit sp̄sct̄is nisi ad
eos q̄ debite dispositi sūt z p̄parati. Jō
d̄r̄. j. Regū. vij. P̄pate corda v̄ra d̄no.
Juxta aut̄ mysteriū hodiernū p̄siderāde
sūt p̄ncipalr tres p̄ditōes dispositiue ad
susceptionē sp̄sct̄i.

Prima est p̄ditio p̄sonalis.
Secda est cōditio localis.

Tertia est p̄ditio temporalis.

Prima ē p̄ditio p̄sonalis. Illi q̄ppe q̄b;
hodie dat⁹ est sp̄sct̄us (sic legit̄ Act. ij.)
erat ch̄i discip̄li parit̄ vniti sedēt̄es z ora
tes. Per q̄ nob; gr̄a dāt̄ intelligi nob; neq;
cessaria si sp̄m̄ sc̄m̄ recipere volum⁹. **P**ri
mū ē benigna charitat; affectio q̄d̄ intelli
git̄ q̄ illi erat̄ ch̄i discip̄li. Nā d̄i. d̄ns Jō.
xij. Jn̄ h̄ cognoscēt̄ q̄ discip̄li mei est; si
dile. ba. inuicē. Hec d̄i. Erat̄ etiā pariter
vniti i eod̄ loco p̄ q̄d̄ aioz vnio designat̄.
Un̄ z Act. iij. de ip̄is d̄r̄. Erat̄ i ip̄is cor
vnū z aia vna. Sic ei⁹ sp̄s hūan⁹ nō viuī
ficat̄ mēbra nisi vnita: sic nec sp̄sct̄i. eos q̄
dēt̄ eē mēbra corp̄is mystici vsq; eccl̄e. Et
sic ignis diuisiōe lignoz extinguit̄. sic ignis
sp̄sct̄i i hoib; p̄ diuisiōz z discordiā. Si
at̄ requir̄ dilectio ad primū ad receptiōez
sp̄sct̄i: mlt̄o mag; dilectō d̄i sine q̄ nec eē
p̄t̄ p̄a dilectio p̄mi sic nec cōtra. Un̄. j.
Jō. iij. Si q̄s dixerit q̄m̄ diligo deū fra
trē suū oderit̄ q̄d̄ d̄r̄. Et ibidē se q̄t̄. Hoc
mādati h̄m̄ a deo vt q̄ diligit̄ deū diligit̄
z fr̄em suū. Forte dicit̄ aliq; q̄ charitas
z amor d̄i p̄mi nūq; ē sine sp̄sct̄o. Jux
ta illd̄ Gre. i hoīm. Neq; ei⁹ d̄s p̄sct̄ de
um diligere deū quē diligit̄ n̄ h̄ret̄. Aug.
Quō diligit̄ m̄ vt accipiam⁹ quē nisi ha/
beam⁹ diligere nō valem⁹. Hec Aug. Jō
dilectio illa nō p̄parat ad respiciēdū sp̄m̄
sc̄m̄. R̄ndem⁹ q̄ charitas naturalis. i. a/
mor q̄ ex naturalib; diligere possum⁹ deū
p̄mū charit̄ dēdo deū sup oia z p̄t̄ se
ip̄m z p̄mū p̄t̄ deū: disponit ad charita
tē q̄ntā sic gr̄a sp̄sct̄i z h̄r̄ p̄t̄ sine gr̄a
speali sp̄sct̄i nō t̄m sine ei⁹ afflictiō z in/
fluētia ḡnali. Act⁹ aut̄ dilectōis q̄ ē a cha
ritate q̄nta z a sp̄sct̄o iā p̄nt̄ p̄ gr̄a p̄
parat ad augmētū charitat; z gr̄e z sic ad
275

Ber. pro festo pente. De myste

plen? habedū spm̄ctm̄ Aug^o. in homel.
Intelligam? spm̄ctm̄ habere q̄ diligit: z
habendo mereri vt plus habeat: z plus
habedo plus diligit. Hec ille. Qm̄ ar ve
rus amor dei sic disponit ad hñdum spm̄
ctm̄: nec meritor? cē pōr aōr nisi sic a. ff. q̄
z ipe d̄r amor patr? z filij. Jo festū h̄ ff. fe/
stū ē amous: festū dulcedinis: p̄t qd̄ hos
die legit enāgelū de dilectōe dei z de ad
uētū dī in eos q̄ sic eū diligit: qd̄ qd̄ eua
gelū scribit. Jo. xij. Si q̄s diligit me ser
monē meū seruabit: z p̄r me? diligit eū: z
ad eū veniem? z māsiōne apd̄ eū faciem?
Morate p̄ba. Attende bñ qd̄ d̄r. Si q̄s
diligit me. q. vi. pauci sūt q̄ me p̄e diligit?
Nā supbi diligit honores z p̄ates: lusu
riosi delectatōes z voluptates: auari diui
tias z possessiōes. Prouer. j. Stulti ea q̄
sibi noxia sūt cupiūt. Ps. filij hoim vsq;
quo graui corde: vt qd̄ diligitis vanitate
z q̄ntis mēdaciū. Greg. Cur sic amat qd̄
relinq̄t? Cur illud negligit q̄ puenit: ecce
trāst̄ d̄r qd̄ agitis: z ad extremū iudiciū
sine vlla intermissiōe q̄ndie volētes nolē
tesq; p̄peratis. Hec Greg. Cū aut pauci
sint q̄ vere deū diligit. Tñ sic d̄r Gre. in
homel. Ecce si vnūq; vsq; vtm̄ requiritur an
diligit deū: tota fiducia z securā mēte. re
spōdet: diligo. Hec Gre. Vlti p̄fecto di
cūt: diligit deū q̄ eū minime diligit.
Vt aut videam? q̄ sūt bñ q̄ vere deū diligit:
audiam? qd̄ dñs ipe in euāgelio dicit.
Sicq; diligit me: sermonē meū seruabit.
Et Jo. xij. Si diligit me: mādata mea
seruate. Ibidē. Qui h̄ mādata mea z se
ruat ea: ille est q̄ me diligit. Greg. Probat
tio dilectōis exhibitio e opis. Hinc i eplā
ianes ait. qui dicit. qd̄ diligo deū z mādata
eū. Custodit mādata ē. Hec ille. Vñ dñs
in euāgelio hōd. Qui nō diligit me: sermo
nes meos nō seruauit. Grego. Ad volmet
ip̄os fr̄es charissimi itrosius redite: si deū
vere amatis exq̄rite. Hec tñ sibi aliq; cre
dat: qd̄ qd̄ sibi anim? sine opis attestatōe
n̄deat. De dilectōe p̄ditōis lingua: mēs
z vita req̄rat. Nūq; est amor dei ociosus.
Op̄at em̄ magna si ē: si p̄o operari renuit
amor nō ē. Hec Greg. q̄ntus aut sit fru
ctus his q̄s diligit deū: audiam? qd̄ se
quit̄ in euāgelio. Nā postq; dixit. Sicq;
diligit me: sermonē meū seruabit: subdit.

Et pater me? diligit eum. Et Joā. xij.
Qui diligit me: diligit a p̄re meo. Et Jo.
xv. Vos amici mei estis: si feceritis q̄ pie
cipio vobis. Grego. Pensate q̄nta digni
tas est esse amicos chr̄i. Hec ille. Vñ aut
onīdā euidēter q̄nta sit z q̄fructuosa er
go nos dei dilectio: subdit dñs. Et ad eū
veniem? z māsiōne apud eū faciemus.
Vbi notādū q̄ hoies sūt in triplici dif
ferētia respectu aduētus dei in ip̄is. Qui
dā sūt ad q̄s spūsc̄tūs nūq; venit: cuiusmōd
sūt indurati p̄ctōes q̄ semp̄ stāt in malo
ppolito: vt supbi: auari: luxuriosi: iracund
i: z gulosi: q̄ tales spūsc̄tō resistūt eo q̄
penitere nolūt. Act. vij. Dura ceruice in
circūcis cordib; z aurib; vos semp̄ spū
sc̄tō resististis. Blo. q̄ nūq; estis p̄nias agē
tes. Alij sūt ad q̄s spūsc̄tūs iterdū venit
s; māsiōne nō facit: q̄ sicut d̄r Grego. in
homel. Q̄ p̄ p̄nctionē qd̄ d̄r de respectū
p̄cipiū: s; t̄tatiōis tpe h̄ ip̄m qd̄ cōpū
cti fuerat obliuiscūt: sicq; ad p̄petranda
p̄ctā redeunt acti ea minime planissent.
Hec ille. Isti itaq; exstinguūt ignē spūsc̄ti
in seip̄is: q̄ dicit apls. j. Thel. v. Spi
ritū nolite extinguere. Tertij sunt ad q̄s
spūsc̄tūs venit z māsiōne facit q̄ vicijs post
receptionē spūsc̄ti a p̄ctō se custodiūt z in
bono p̄ficiūt vsq; in fine vite sue. Greg. in
homel. Qui p̄e deū diligit q̄ ei? mādata
custodit: in ei? corde dñs venit z māsiōne
facit: q̄ sic eū diuinitatis amor penetrat:
vt ab h̄ amore tentatiōis tpe nō recedat.
Hec Gre. Q̄ miser q̄ sibi datā spūsc̄ti
grāz sp̄ nō p̄seruat. Nō ei amittit p̄r nisi p̄
volūtarij maliciā expulsa. Aug. li. ij. de pe
nitētia. P̄cto sp̄ ē grā q̄ nūq; deficit nisi
p̄r expulsa: z t̄nue q̄ necessaria sūt insp̄
rat si ē q̄ recipiat. Hec ille. Et sup̄dictis siḡ
apparet q̄ solis deū diligitib; q̄ ei? māda
ta custodiūt dat spūsc̄t. z in solis p̄seueran
tib; in amore dī māsiōne facit. ff. Jo dñs
Jo. xij. vbi dicit. Si diligitis me māda
ta mea seruauit: dabit vobis: vt mane
at vobiscū in eternū: sp̄m̄ vitatis quē mū
dus. id est is qui mundanis sc̄licet con
cupiscētie carnis concupiscētie oculor
uz: z superbie vite deditus est: nō potest
accipere quia non videt eum nec scit eum
Vos autem cognoscetis eum quia apud

rio sc̄ificatiue repletōis **F. LX**

vos manebit et in vobis est. Hec ibi.
 Quare non autem non potest mundus accipere. sc̄. est: q̄ sicut dicitur. Non potest esse spiritus nisi ubi est verus amor dei. **Aug.** mo: autē dei nō pōt eē ubi est amor mundi: vt dī. **Aug.** nō dicit iohannes. j. Jo. ij. Nolite diligere mundū neq̄ ea q̄ in mundo sūt. Si q̄s diligit mundū nō est charitas p̄is in eo: q̄m̄ omne qd̄ est in mōdo concupiscētia carnis ē et concupiscētia oculorū et supbia vite q̄ nō ē ex p̄re s̄ ex mōdo est. **Hec ibi.** **Secūda** p̄ditio p̄sonalis illoꝝ q̄ hodie receperit. sc̄. est p̄a mētris hūilitatio q̄ intelligit p̄ h̄ q̄ erāt sedētes. **Ho.** **Sel.** sio iudiciū ē hūilitatē. **Ja.** iij. Superbis de⁹ resistit: hūilib⁹ autē dat gr̄as. Nō vult sp̄s sanct⁹ intrare hospitium nisi ubi honorat. Sola hō hūilitas deū honorat. **Ecl.** clesiasti. ij. Magna potentia sol⁹ dei est ab hūilib⁹ honorat. Dina q̄ppe gr̄a signatur p̄ aquā. **Iuxta illud Jo.** iij. **Quid** viderit ex aqua quam ego dabo ei nō sitiet in eternū: s̄ aq̄ quā ego dabo ei fiet ei fons aq̄ salūtis i vitā eternā. **Itē Jo.** vij. Spiritus sanct⁹ de⁹ flumē aq̄ viue. **Ibi** em̄ dicit dñs. **Qui** credit in me sicut dicit scriptura: flumina de vitē ei⁹ fluet aq̄ viue. **Hoc** autē dicit de sp̄s sancto quē accepturi erant credētes i eū. **Itē** autē sic siḡl gr̄a spiritus sancti p̄ aquā. **Qm̄** sic aq̄ ad hūilita loca fluit sic sp̄s sanct⁹ in corda humilia venit et in eis mōtionē facit: nō at in cordib⁹ motuos et supbis. **P̄s.** **Qui** emittit fontes in vallib⁹ inter mediū mōtū p̄trāsibūt aq̄ **Aug.** **Alta** siccā ima replētur. **Idē** i ser. de ascē. **Videte** fr̄es magnū miraculū. **Al** tus est de⁹: hūilitas te et venit ad te. **Er̄is** gis te et fugit a te. **Quare** h̄: q̄ excelsus ē et humilia respicit et alta alōge cognoscit: hūilita de primo respicit: vt attollat. **Alta** i. supba delōge cognoscit vt deprimat. **Hec** ille. **Gr̄e.** **Sp̄** solet diuine gr̄e familiaris eē hūilitas. **Aug.** ij. **psel.** **Q̄** suavis es dñe: humiles corde sūt dom⁹ tua. **Tertia** p̄ditio p̄sonalis est pura orōnis deuotio. **Un̄** Act. j. of q̄ inter ascensionē dñi: vsq̄ ad aduentū sp̄s sancti erāt hī oēs sc̄z discipuli p̄seuerātes ynanimiter in orōne. **Et** ecclia cārat. **Quantibus** ap̄lo deū venisse nūnciat. **P̄s.** **Prope** est

dñs omnib⁹ inuocantib⁹ eum. **zē.** **Sap.** vij. **Inuocauit** et venit in me spirit⁹ sapie. **Cassiodor⁹** sup psal. **Oratio** p̄seuerans cor abstrahit a terrenis: mundat a vicij⁹: subleuat ad celestia: reddit capax et dignus ad sp̄alia bona accipiēda. **Hec** ille. **Sicut** itaq̄ aliq̄s libenter declinat ad hospitium in q̄ se desiderari aduentū suū sic sp̄s sanct⁹ libet ad eos venit q̄ eius aduentum corde desiderat et cū deuotis orōnib⁹ eū inuitat sicut sp̄sa sp̄sū. **Cañ** v. **Veniat** dilect⁹ me⁹ i hor. su. **Iuxta** qd̄ etiā **Sap.** v. of. **Preoccupat** eos q̄ se concupiscūt. **Sunt** at̄ tria p̄cipue nob̄ p̄siderāda: **zē** attrēta p̄sideratio nob̄ ingerere p̄ desiderū serues ad receptionē sp̄s sancti. **Prīmū** ē tati hospitis incōphensibilis sublimitas. **Gr̄e.** in homel. **Pensate** fr̄es charissimi q̄nta sit ista solēntas: h̄re i cordis hospicio aduentū dei. **Aug.** **Q̄** felix ē aia illa q̄ ita vitā suā gubernare studet auxiliāte deo q̄ deū hospite⁹ et inhabitatorem mereat accipere. **Secūm** est ipsius sp̄s sancti inexplicabilis suauitas. **Sap.** xij. **Q̄** bonus q̄ suavis est dñe spiritus tuus in nobis. **Ecl.** xxxij. **Sp̄s** meus super mel dulcis. **Adēo** profecto dulcis q̄ in cōparatiōe tāte dulcedinis omis carnalis dulcedo amaritudo est. **Aug.** **Iuxta** to spiritu desipit ois caro. **Hec** ille. **Ued** re sp̄s sanct⁹ tāta suauitatē hūano cordi ingerit q̄ totū mundū d̄spere fac. **Ber.** **Quid** nō tēperabit dulcedo illa q̄ mōtū q̄q̄ dulcissimā facit: q̄ resistere pōt asperitas vnctōni illi. **Hec** ille. **Rich.** de serō vitore. **Quod** ē cor tā durū vel lapideū qd̄ dina p̄ntia sua benignitate nō emolliat et sua dulcedine nō alliciat. **Hec** ille. **Tertū** n̄ra miserabilis necessitas. **Nō** em̄ possum⁹ ex nob̄s ip̄s sine sp̄sco ad h̄ritudī nē p̄tingere: qd̄ declarat b̄t̄s **Thō.** ij. ij. q. lxxij. q̄ in ordine ad finē vltimū supnaturalē nō sufficit ip̄a rōnis motio: n̄ de⁹ sup assit instinet⁹ et motio. **sc̄.** **fm̄** illd̄. **Ro.** vij. **Qui** sp̄s dei agunt hī filij dei sunt: q̄ si filij et heredes. **Et** p̄s. **Sp̄s** tuus bonus deducet me in terram rectam. **idē** ē in hereditatem beatorum. **Item** necessarius est nob̄s spiritus sanctus ne in nob̄s habitet spiritus malignus: qui crudelis

peccatorū: vt dicit. j. Pe. iij. Serui. i. peccatores a peccati fuitate z diaboli liberatur. ij. Cor. iij. Vbi spūs dñi ibi libertas. **S**ecundo p h signat q a spūctō est legis pfectio. Nā p m glo. qm a die agni imolati qnq̄gesimo die data est lex in igne: in nouo etiā testamēto qnq̄gesimo die a pasca chri dicitur ff. in igne: lex in mōte sinai. ff. in mōte sion. Vñ p hoc insinuat q ipse ff. est pfectio totius legis: qz plenitudo legē est dilectio. vt dicit Ro. xij. Sicut em dicit Greg. in homel. Ipe spūctūs amor est. Vñ z iōānes dr. Deus charitas est. Hec ille. Et de ipis aplis dicit idē Greg. ibidez. Dū deū in ignis viōe suscipiūt p amore suauiter exarserūt. Hec ille. Et bñ dicit suauiter qz vt supra iā diximus ineffabilis est huius amoris suauitas infusa a ff. ps. q̄ magna multitudo dulcedinis tue dñe quā absco disti timētibz te. Vbi dr Glo. Hāc dulcedinē n̄ sentiūt q palatū dñi in fectū hñt febre inq̄tatis. Hec glo. Qui vult itaqz dulcedinē hāc pape oēm pctiz extraneā solatōis aut volupratē affectū dē pcul abijcere. Aug. v. p̄el. Gaudium diuine dulcedinis nō degustas si carnali delectatiōe cor maculas. Et Ber. Delicate sūt solatōes diuine nec dā admittētibz alienas. Hec Ber. **T**ertio p̄ illā p̄ditionē epalem significat q a spūctō est etna remuneratō. Vñ dr glo. In spūa li iubileo exules in patriā reuocāt: here ditas amissa reddit. Hec glo. Exules inq̄ q̄ a celesti patriā i eā reuocāt. ps. Spūs tuus bonus deducet me in terrā rectā. Hec reditas amissa reddit qz sic dicit Ro. viij. Ipe spūs testimoniu reddit spūi nro q sumus filij dei: si autē filij z heredes. Et eph. j. Spūctūs dñi pignus hereditatis nre. Per ipm itaqz spm in nobis habitātē in celesti patriā reuocamur: z pus amissa parādisi hereditas: nob reddit. Tūc autē p̄ fectā spūcti plenitudinē habebim⁹ cū ad illā celestis p̄rie quietē puenerim⁹ q̄ vtiqz q̄es bñ significat p festu p̄tecostes qd ad quietē deputatū erat. Iō sic loq̄t Ber. in ser. Felices vos q̄ iā in crastis qnq̄gesimaz requietē z iubilēū annū: frēs nros loquor: q̄ bus iā dixit spūs vt requiescāt a laboribz suis: Duo nāqz tpa celebrāz frēs: qnq̄gesime vñ: alcep q̄ dragestime. Istud ante

passionē: illud post resurrectionē. Unum in cōpūctōe cordis z lamētis pnie. aliud in deuotiōe spūs z solēti alla. Huius quidē tps ipa est vita p̄sens. Posteri⁹ p̄ quietē tē mētis significat: q̄ est post mortē. Cum autē venerit illi⁹ qnq̄gesime finis: in iudicio scz resurrectionē cōpletis diebz p̄tecostes aderit plenitudo spūs z totā replebit domū. Plena siquidē erit ois terra maiestate ei⁹: qm nō solū aia sz z ipm corp⁹ spūrituale resurget: si tñ iuxta apli monituz: dū adhuc est aiale fuerit seminātū. Hec Ber. in ser. Sic itaqz dixim⁹ de p̄ditōe spūali qz vix missus est spūctūs dū cōpleteret dies p̄tecostes. Sic itaqz dr. Ber. in ser. Memus fratres vt cōpleant in nobis dies p̄tecostes: dies remissiōis: dies exaltatiōis: dies p̄sissimi iubilēi: z iueniat nos semp spūctūs paritē p̄ cordiū vnitatē: z in eodē loco p̄ promissaz stabilitatē. Hec Ber. Hec itaqz de replendoz dīp̄positiōe dicta sunt.

Secundo circa primum mysteriū superi⁹ p̄positū p̄siderāda ē dīp̄positoz repleto. Dū ei p̄pleti essent dies p̄tecostes z sic cēt discipuli pariter i eodē loco sedētes z orātes: tūc q̄si hora tertia fact⁹ est repēte de celo. i. de aere sonus qz fragor: qdā insonuit in aere tāq̄ adueniētis spūs vehemētis. i. venti impetiosi fortissimi. Et repleuit totā domum vbi erāt sedentes. Iuxta qd eis dictū fuerat. Lu. vi. Sedete in uirtute q̄ ad usqz induamini uirtute ex alto. Hora qz spūalit hora p̄ma est p̄sideratio inductiua timorū: puta p̄sideratio iudicij finalis z pene gehennalis. Secda hora ē p̄sideratio inductiua pudoris siue p̄usionis: sic p̄sideratio max cule z turpitudinis pcti q̄ aperta ē z nuda corā ocul̄ dī. Tertia hora ē p̄sideratio inductiua amoris: puta p̄sideratio diuine bonitatz z bñficiōz dī. Et in hac hora tertia venit spūctūs. Dicit autē uenisse repēte z in similitudinē vēti vehemētis: vt per hōndat q̄ subito infunditur spūalis grā cordibus preparatis z q̄ subito spūctūs adueniēs operat in mēte faciēs eā spūalē z eleuat in deū. Iō p̄t dicit spūs vehemēs. i. vehēs mentē. Greg. in homel. No die spūctūs repētino sonitu sup discipul

Ber. Pro festo pente. De myste

los venit mētemq; carnaliū subito in sui amore pmutauit. Hec ille. Ambro. Ne scit tarda molimina spūscī grā. Hec ille. Quia igit fieret p̄dictus sonus repetitus et impleret tota domus illa spū vebemēt: apparet eis: q̄ sc̄z erāt ibi sedētes dispartite lingue tāq; ignis. i. radij ignei in modū linguaz inlidentes capitib; singulorū. Et tūc repleti sūt oēs spūscō. Ignis q̄ p̄pe ille nō erat spūscūs: s; tāq; mō signū spūs. Sicut autē dicit Ber. in ser. Vleuit tūc spūscūs in linguis igneis vt verba ignea loqr̄t et legē ignea lingue ignee p̄dicaret. Hec ille. Apparuit autē in specie ignis cuius rationē assignat rabanus de cōs. Ignis istas habz naturas purgat: calescit et illuminat: similiter spūs purgat corda: tepore excutit: ignorātiā illustrat. Hec Rabanus. Primo itaq; purgat corda excutēdo peccā. Zach. xij. Per ignē vram eos sic vrit argentū: h̄ etiā igne vrit peccatū. Et Esa. iij. Si sanguinē hierusalē lauerit de medio ei⁹ in spū iudicij et spū ardo ris. Secūdo tepore excutit. Quā de illis q̄s replet spūscūs. d̄ Rhom. xij. Spū feruētēs. Hec in homel. Foris apparētibus linguis igneis: facta sūt corda flammātia. Idē. In igne apparuit spūs: qz ab oī corū de qd̄ replet tepore frigoris excutit et h̄ i desiderio sue æternitatē accēdit. Hec ille. Ber. Spūs iste sup aplos in igne apparuit. q̄s enim repleuerit spū feruere facit. Hec ille. Tertio ignorātiā illustrat. Sap. x. Sensum autē suū q̄s sciet nisi tu dederis sapientiā et miseris spūscūm tuū de altissimis. Et j. Cor. ij. Nobis autē reuelauit deus p̄ spū suū. Ber. Spūs in igne apparuit qz q̄s repleuerit veritatem cognoscere facit. Hec Ber. Quā itaq; hō recte cognoscit et discernēdo recte p̄cedēda: q̄ q̄re q̄da: q̄ fugiēda: q̄ speranda: et q̄ hōrēda: signū habz q̄ est in eo spūs dei: qz ad ista nō sufficit cognitio naturalis: p̄pter quod aplos. j. Cor. ij. Nos nō spūm hui⁹ mūdi acēptim⁹ h̄ spūm q̄ ex deo est vt sciamus q̄ a deo donata sūt nobis. Et in fra. Aliis hō nō p̄cipit ea q̄ sūt spūs dei. Stulticia em̄ est illi et nō pōt intelligere qd̄ spūat exinat. Spūalis autē iudicat

oia. i. discernit. Spūs em̄ vt ibi d̄t oia scrutat etiā p̄ruda dei. Hec ibi. Hec igit discretio signū est q̄ spūs dei est in hōie. Quā d̄t j. Jo. ij. Unctiōne habet a sc̄to et nostis oia. Hec ibi. De illustratiōe autē mētē et teporis excussiōe q̄ fit a spūscō dicit Ber. in ser. Profecto spūscūs motus et docet. Memorie suggerit bona i cogitaciōib; sc̄tis atq; ita ignauiā n̄ram teporemq; repellit. Propterea q̄ries hui⁹ mōi suggestiōne boni corde tuo senseris: da honorē deo vno et age reuerentiā spū sc̄to cui⁹ vox sonat in aurib; tuis. Ipse nā q̄ est q̄ loqr̄tur iusticiā: et euāgelio habes qz ipse suggeret vob oia q̄cūq; dixeris vobis. Et aduertē q̄ p̄miserit. Ille vos docēbit oia. Hec ille. Idē ibide. Quā aduēniēs spūs corā possederit animā suggerēdo: instruēdo: afficiēdo: loquēs in cogitaciōib; n̄ris semp vt audiam⁹ et nos qd̄ loquat in nob̄ d̄ns de⁹ rōnē illuminans: voluntatē inflāmas. Nū tibi videt qz corā domū impleuerit dispercite lingue tāq; ignis: Sunt autē dispercite lingue p̄pter multas lices cogitaciōes s; earū multiplitas et vno lumine veritatē et vno feruore charitatē fit tāq; ignis. Hec ille. Sic itaq; dictū est de sc̄to proposito. i. de d̄i positōz repletiōe.

Tertio circa illud p̄mū mysteriū p̄siderāda ē repletiōis manifestatio de q̄ d̄t Act. ij. et in eplā hōd. Et ceperūt loq; varijs linguis pur spūscūs d̄b̄bat eloq; illis: q̄ ē v̄tudes singlis purvult j. Cor. xij. Loq̄bāt inq; varijs linguis sic etiā q̄ vno aplo loqr̄te pura petro hōmīnes diuersaz linguaz p̄monē suū intellegebāt: et verbū semel ab ore petri plātū in aurib; diuersoz recipiebāt sic diuersifit catū acti a plūb; hōib; diuersaz linguarū fuisset plātū. Hebreis qd̄ videbat pet̄ hebraice loq; grecis autē grece: et latinis latinē: cū tñ vnu et idē spū p̄ferret. Et hoc erat mirabile. Spūscūs ei i eis loq̄bat q̄ ipis inspirauit oim linguaz noticiā. Iuxta qd̄ legit Sap. xvj. Spūs d̄ni repleuit orbē terraz et h̄ qd̄ p̄tinet oia sc̄iaz h̄z vocē. i. linguaz. acti d̄iceret. Spūscūs etus replet orbē terraz dedit aplos sciam linguaz. Cōsiderem⁹ h̄ multiplicē d̄ni be

rio scificatiue repletōis **F. LXII**

nigritate amiaz. Discipulos em suos tri-
stes qd de sua absentia z timidos. nec ca-
perent a iudeis no pmisit in rāto timore z
dolatōe pmanere diu: s; sic eis pmiserat
Jo. xiiij. no eos reliq; orphanos s; spūm
paraclētū de dēt eis. S; z p̄siderem? dei
sapias simul z frutē. Non em litteratos z
hūana sapia p̄ditos viros elegit: s; illi-
teratos z simplices q̄s tñ p̄spūcti datō
nē stati oim scientiaz lumine illustravit: z
oim genera linguaz p̄fecte edocuit. Jo ce-
perat loq; varijs linguis p̄ qd manifestas
bas plenitudo spūcti sibi data. Est autē
notādiū q; triplex ē signū plenitudinis qd
fuit in apostolis. **P**rimū ē nō resonare:
vt pz in dolo qd cū plenū ē non resonat.
Uñ de martyrib; q; pleni erāt spūctō can-
tat ecclā. Hō murmur resonat n̄ q̄rimonia
zē. Bre. Qui supna degustat inferora e-
quimiter portat. Nā sic d̄ Ro. viij. Ipse
spūs adiuar infirmitatē nr̄am. vt sc; oia
adueria possum? cum patētia sustinere.
Hoc itaq; signū habuerūt apli q; in trī-
bulatōib; nō resonabāt p̄ impatētia neq;
murmurabāt: curr? em hñ vnc? nō mur-
murat sub onere. Uñ de ipis d̄ Act. v.
Ibāt gaudētes a p̄spectū p̄siliij q; digni
habiti sūt p̄ noie iesu p̄tumeliā pati. Nec
ibi sc̄ sciendū q; mlti seipos existimant
bonos q; vix vnū p̄bū patēter suscipiunt
s; imediate p̄mori alios etiāz p̄turbant.
Bre. Quails vnusq; apud se lateat illaz
ta p̄tumeliā p̄bat. **S**cōm signū est nō
plus recipere seu facietatē h̄re. Quādo ei
vas aliq; h̄re plenū ē aliud recipere nō
pōt. Sic sc̄i q; h̄re plenitudinē gr̄e nō p̄t
recipere aliū h̄re dilectōis carnalis aut
terrene. Jo. iij. Qui biberit ex aqua quā
ego dabo nō sitiet vnq; Et Gal. v. Spū
ambulate z carnis desideria nō p̄ficietis:
q; in Ambrō. Sustato spū desp̄itōis ca-
ro. Ch̄y. Vere nō est sup terrā qd amer
q; donū dei in veritate gustauerit. Aug.
Qui biberit de fluuio paradisi cuius vna
gutta maior est oceano restat vt in eo sit
hū? mūdi extincta sit. Dec ille. Hoc s; si-
gnū habuerūt apli q; oia p̄t̄ h̄m reliq;
rūr z nihil p̄tū h̄re voluerūt. Vere ple-
nus erat spūctō q; dicebat P̄bil. iij. Dia-
strimētū fecit arbitror vt xpm lucrificā
Tertū signū est supfluere: vt patz in

fluuio inundante. Eccl̄. xxiiij. Qui implet
q̄s p̄bison sapientia. Ad Alterā illi? fluuij
p̄tū est sup effluere z circūadiacētia irri-
gare. Sic apli ceperit effluere: q; ceperit
loq; varijs linguis. Ubi di. glo. Ecce signū
plenitudinis: plenū vas erūpit. **I**gnis in
sinu nō pōt occultari. Ceperūt itaq; cir-
cūadiacētia irrigare: vñ petrus statim p̄-
dicare cepit z tria milia cōuertit illa die.
Cū igit aliq; ex bono affectu z desiderio
laborat p̄ salute alioz eos instruēdo z ex-
hortando signū est plenitudinis spūcti.
Est tñ aduertendū fm Tho. j. ij. q. c. ij. ar.
v. q. null? pōt certitudinalit̄ sc̄ire se habe-
re. nisi p̄ reuelatōne sp̄ale. vñ d̄ Job.
xxxv. Ecce de? magn? vinces sciam nō
strā. Jo et? absentia vñ p̄ntia in nob; p̄ cer-
titudinē cognosci nō pōt. **I**uxta illd̄ Job
it. Si venerit ad me nō videbo eū: si autē
abierit nō intelligā. Jo d̄ Eccl̄. ix. Sūc
iusti atq; sapientes z eoz opa in manu dei
z tñ nemo scit vtrū amoe vel odio dign?
sit Jo dicebat paul? j. Cor. iij. S; neq;
meipm iudico. Qui aut me iudicat d̄ns ē
Pōt tñ aliq; p̄lecturalr p̄ aliq; signa co-
gnoscere se h̄re gr̄am spūcti inq̄ntū p̄cti-
pit se delectari in deo z p̄tenere res mun-
danas z inq̄ntū nō ē sibi p̄cti? alicui? p̄cti-
mortalis. **I**sta tñ cognitio ē ip̄fecta. Uñ
paul? j. Cor. iij. Nihil mihi p̄cti? sum:
s; nō i h̄ iustificat? suz. h̄ mō ḡit cognosci
pōt plenitudo spūcti p̄ tria p̄dicta signa.
Hec d̄ tertio p̄ p̄posito circa p̄mū m̄ge-
riū sc; de repletōis manifestatiōe.

Quarto circa illd̄ my-
steriū ē p̄siderāda manifestatōis admira-
tio. Tūc em sic legit Act. ij. in epla hōb.
Erāt in hierlm iudei viri religiosi z p̄er
eos mlti alij supueniētes fere ex oi natioe
q; sub celo ē q; mltz captiuitatib; dispersi
fuerāt iudei z p̄cipue sub antiocho p̄ tūc
ad diē festū p̄uenerāt. **A**udiro igit frago-
re q; insonuerat in aere: p̄uenerūt oēs ad
discipulos z mirati sūt z p̄fusi: qm audie-
bat vnusq; lingua sua illos loquentes.
Uñ stupebat dicētes. Nōne ecce oēs isti
q; loquūt galilei sūt? Et quō nos audiuim?
vnusq; lingua nr̄am in q; nati sum? zē.
Quidnam vult hoc esse? Alij autem irri-
debant dicentes: quia multo pleni sunt.
id est vebementer ebrij. Bernard? Uet

Ber. pro festo Pent. De myste.

re ebrj vino s; nō eo q̄ ab incredulis ebrj putabant. Plam̄ inq̄ ebrj sed vino nouo qd̄ veteres q̄dez vtres nō merebant acci pre nec p̄tinere valerēt. Hoc em̄ vinū ve ra illa vitis fuderat de excelso: vinū lerifi caus or: nō statū mētis euerēs. Hec illi le. Sicut aut̄ legit̄ Act. ij. Stās petr⁹ cuz vndeā eleuauit vocē suā z locut⁹ est. Ubi ri iudei z q̄ habitas hierlm̄ vniuersi hoc vobis notū sit z aurib⁹ p̄cipi. ver. m. Non em̄ sicut vos existimat̄: hi orj sunt: cū sit hora diei tertia. q. d. Non dū est tps̄ come dendi. Et q̄ scietib⁹ lege loq̄bat: iō addu cit testimonij Joel p̄be q̄ p̄betauerat de aduertu spūsc̄ti d. Et erit in nouissimis dieb⁹ dicit dñs Effundā d̄ spū meo super oēm carnē. i. sup̄ vtrūq̄ sexū. Multis etiā alijs verbis testificat̄ est: vt h̄ Act. ij. et exhortabat eos d. Saluamini a gñatiōe ista p̄ua. Deut. xxxij. Gñatio em̄ pueria ē zc. Hec est cui dixerat Joā. Bar. ij. p̄ genies viperaz. Aut̄ aut̄ receperūt fmo nes eius baptizati sunt z apposite sunt in die illa anie circū triamila: vt ibidē dicit̄. Sicutaq̄ arca hūc artictm̄ apparet iudeo rū p̄fuso: raplica instructio: z audientijz p̄uersio. Iudeis malignarib⁹ z imprope rantib⁹ ap̄lis eos esse ebrjos: siles sunt illi q̄ cū p̄ba salutis audiūt p̄nentes irri dent z q̄li stulticia reputat̄ aut̄ fabulā: Hi nō spūsc̄to repleti sunt: sed maligno spū se repletos esse oñdunt. **T**riplex Petri i/structio. **P**rima est memorāde imple/ tionis. i. p̄betiaz q̄ locute fuerāt d̄ datōe spūsc̄nti z de dñi resurrectiōe: q̄z memo ria est inductiua amoris. **S**cōda est me/ ditāde p̄nunciatiōis. i. futuri iudicij: cui⁹ p̄sideratio est inductiua timoris. Dicit ei vel p̄ref. Et vt cū timorē inducat in spem. sequit̄. Et erit dñs qui cūq̄ zc. **T**ertia est or̄suande exhortatiōis: cū d̄ Salua mini zc. Uide textū Act. ij. **H**ec itaq̄ dicta sūt de p̄mo p̄ncipali mysterio sup̄ p̄posito qd̄ ē mysteriū sc̄rificatiōe r̄pletōis. **S**cundū p̄ncipale mysteriū est my/ steriū sc̄rificatiōe distinctōis. Ubi p̄siderāda distinctio diuersoz mo/ doz q̄bus spūsc̄tus missus ē. Ubi p̄mo notandū est q̄ spūsc̄nter d̄ m̄tē z veni/ re nō qz de nouo incipiat esse alicubi vbi p̄ us nō erat: aut qz desinat eē vbi p̄us fue/ rat. cū sit vbicq̄ p̄ essentia: p̄fer̄ iā: z poten tia. Intra illū p̄s. Si ascēdero in celū tu illic es: si descēdero in infernū ades. Sed qz alicubi incipit nouo mō esse q̄ p̄us ibi nō erat: nō p̄pter aliquā mutatiōez q̄ sit in eo: sed p̄pter mutatiōez ei⁹ in q̄ esse d̄: qz s. causat in eo aliquē nouū effectū quē p̄ nō habebat. Venit q̄ nō mutādo locū: s; influēdo nouū donū: impmēdo nouū ef/ fectū: z excitādo hoīem ad nouū actū z no uū viuēdi modū. Et p̄t vari exemplū de oculo ceco cui p̄ns est lumē: q̄ si miraclose repetur vt fiat vidēs: tūc lumē est sibi nō p̄ uo mō p̄ns: nō tñ de nouo p̄ns. Jā em̄ p̄ erat sibi realis p̄ns: sed nūc in oculo vidēs te causat actū vidēdi quē p̄us n̄ causabat. Est q̄ nūc p̄ns vt visuz et cognitū z nō p̄. Sic d̄ spūsc̄nter venire ad nos qz incipit nouo mō esse in nobis vtz vt cognit⁹ et amat⁹: vel si p̄us iā erat cognit⁹ z ama tus: d̄ venire qz incipit esse magis cognit⁹ tus: z magis amat⁹. Et hoc oīno sine mu/ tatiōe sui: s; p̄pter mutatiōē in nobis. **D**uob⁹ aut̄ modis m̄tē spūsc̄nter. i. vti libiliter et inuisibilr. **D**istinctio inuisibilr est p̄pter vtilitatē ecclie: **E**xemplū d̄ signo an tabernā. Si em̄ solū esset vinū sufficiens p̄ familia: nō poneret; sed qm̄ in abundantia signū ponit vt alijs p̄ficiat. **V**isibilr: cum aliq̄ signo visibili demonstrat: z sic venit sup̄ ap̄los in die p̄tercostes. Veniebat et sic sup̄ baptizatos z p̄firmatos in p̄mitia ecclia. Tūc em̄ cū erat fides nouella z te/ nera: necessariū fuit vt p̄ signū exteri⁹ in/ struerent hoīes de illap̄u spūali: vt fides p̄firmaret. Nā sicut d̄. j. **L**oz. xij. **D**am̄ testatio spūs d̄ vnicuiq̄ ad vtilitatē: s; ecclie. Et hoc p̄ncipaliter factū est p̄ ch̄z et ap̄los. **I**nuisibilr aut̄ mittit cū m̄tē sc̄tis illabit. **D**e q̄ missione inuisibilr d̄ Act. Joā. ij. **S**pūs vbi vult spirat z voce ei⁹ audis sed nescis vnde veniat aut q̄ vadat **B**er. **Q**ueris igit̄ cū ita sint inuestigabi les vie eius: vñ adesse nouerim: Nēpe ex motu cordis intellexi p̄ntiam eius. z ex su ga viciōz aduertit potētiaz viritutis ei⁹: et ex discussione seu redargutiōe oculoꝝ meoꝝ orū admirat⁹ sum p̄funditatē sapie eius: et ex q̄ntulaciq̄ emendatiōe moꝝ meoꝝ exptus sum bonitatē mansuetudinis ei⁹.